

Warszawa, 8 grudnia 2021 r.

W grupie siła – o skuteczności psychoterapii grupowej.

„Rzeczywiście skuteczna grupa terapeutyczna najpierw zapewnia swoistą arenę, na której pacjenci mogą swobodnie wchodzić ze sobą w interakcje, następnie pomaga im rozpoznać i zrozumieć to, co jest dysfunkcyjne w ich interakcjach, a na koniec umożliwia im zmianę tych nieadaptacyjnych wzorców”. I. Yalom

Fot.: pixabay.com

Psychoterapia grupowa jest jedną z form pomocy proponowanych pacjentom zmagającym się z różnymi problemami natury psychologicznej. Niestety, niektórzy z nich obawiają się zajmowania swoimi trudnościami w obecności innych ludzi. Osoby, które decydują się na podjęcie terapii grupowej, muszą pokonać strach przed ujawnianiem problemów oraz przed

reakcjami osób z grupy. Czy warto podejmować taki wysiłek?

W badaniach dotyczących skuteczności psychoterapii grupowej pytano uczestników kończących ten proces o to, co było dla nich najbardziej pomocne w poprawie ich funkcjonowania. Wyniki tych badań doprowadziły do określenia głównych czynników sprzyjających zmianie w psychoterapii grupowej. Wyróżniono czynniki podbudowania, czynniki „odkrycia się” oraz czynniki pracy nad zmianą. Warto zapoznać się z nimi, rozważając podjęcie terapii w grupie.

Czynniki podbudowania

Wzbudzenie nadziei

Pozytywne oczekiwania co do podjętej psychoterapii grupowej silnie wpływają na jej skuteczność. Mając możliwość obserwowania w grupie, jak inni radzą sobie w podobnych problemach, jak nawzajem się wspomagają w przełamywaniu strachu, pacjenci uświadamiają sobie, że zmiana jest możliwa, że warto podjąć wysiłek w grupie.

Uniwersalność

Pacjenci często myślą o tym, jak bardzo różnią się od innych ludzi ze względu na swoje problemy. Uczestnicząc w terapii grupowej, szybko dostrzegają łączące ich podobieństwa. Szczególnie pomocne jest to dla osób borykających się ze wstydem, poczuciem piętna i silnymi samooskarżeniami. Uniwersalność problemów, jakiej doświadczają członkowie grupy, stanowi przeciwwagę dla narastającego poczucia izolacji osób z trudnymi doświadczeniami życiowymi.

Akceptacja

W grupie terapeutycznej pacjent doświadcza tego, że ma emocjonalny udział w czymś świecie wewnętrznym. Spotkania grupowe są dla pacjenta okazją do doświadczenia przynależności do grupy i wzmacniającego kontaktu z innymi. Prowadzi to do podważania negatywnych przekonań o sobie i wzmacnia samoocenę. Poza tym akceptacja wpływa na poczucie przynależności, które jest naturalną ludzką potrzebą.

 # Czynniki „odkrycia się”

Odsłonięcie się

Dla wielu pacjentów mówienie o sobie i własnych doświadczeniach niesie za sobą silne obawy dotyczące bycia niezrozumianym, odrzuconym, negatywnie ocenionym i potraktowanym z niechęcią. Dzięki obserwacji innych osoby te, będąc w grupie terapeutycznej, przekonują się, jak pomocne jest przełamanie tego strachu. Decydując się na „odsłonięcie” i opowiedzenie o sobie w grupie, zaczynają doświadczać siebie i innych w nowy, bardziej adaptacyjny sposób.

Katharsis emocjonalne

Różne myśli i interakcje w grupie prowadzą do przeżywania intensywnych emocji. Zazwyczaj pacjenci mają tendencję do unikania emocji, zaprzeczania im lub ich odsuwania, bojąc się wyrazić to, co się z nimi dzieje „tu i teraz”. Pacjenci różnią się między sobą rodzajem emocji, których wyrażania unikają w grupie. Kiedy ta blokada ustępuje, pacjent może doświadczyć uwalniającej swobody w relacjach interpersonalnych. Aby katharsis emocjonalne mogło być czynnikiem zmiany dla pacjenta, musi być poddane analizie grupy i służyć pacjentowi jako doświadczenie naprawcze względem jego dawnych reakcji.

„Odzyskanie przeszłego doświadczenia może być pomocne, ale zrozumienie aktualnych sposobów bycia z innymi jest kluczem do zmiany”. P. Fonagy

Czynniki pracy nad zmianą

Interpersonalne uczenie się

Dotyczy ono ujawniania się w grupie głęboko zakorzenionych wzorców, które utrudniają pacjentom budowanie satysfakcjonujących relacji z innymi ludźmi. Grupa terapeutyczna daje możliwość poznania tych wzorców oraz zakwestionowania ograniczających przekonań, które leżą u ich podłoża. Na przykład młoda kobieta wychowywana przez depresyjnych i przeciążonych rodziców może uważać, że aby nawiązać relacje z innymi, musi zrezygnować ze swoich potrzeb. Praca terapeutyczna w grupie może skutecznie podważyć te przekonania wynikające z jej wczesnych doświadczeń.

Zrozumienie siebie

Interakcje grupowe są tak bogate, że nieadaptacyjne wzorce funkcjonowania każdego uczestnika grupy są powtarzane wielokrotnie, przez co pacjenci mają wiele okazji do refleksji i zrozumienia. Poza tym, każda osoba odkrywa znaczenie własnego zachowania i wpływ tego zachowania na innych, zyskując empatyczne rozumienie siebie i innych. W pracy grupowej ten rodzaj wiedzy o sobie i innych jest wykorzystywany w interakcjach społecznych i pomaga w budowaniu nowych, bardziej adaptacyjnych reakcji.

Poza wymienionymi czynnikami w grupie działają również czynniki egzystencjalne, które prowadzą uczestników do pogodzenia się z realiami życia oraz brania osobistej odpowiedzialności za własne życie.

„Jeśli nie uzmysłowimy sobie istnienia świata wewnętrznego innych ludzi, relacje wprawiają nas w zakłopotanie, frustrują i powielają ciągle ten sam schemat, gdy mechanicznie angażujemy ich do naszych własnych opowieści jako aktorów z ustalonymi z góry rolami”. I. Yalom

Podsumowując, doświadczenia w psychoterapii grupowej nie tylko wzmacniają wiedzę o sobie, ale są okazją do bezpośredniego mierzenia się z własnymi reakcjami wobec innych oraz do zmiany siebie, dzięki pomocy uczestników grupy.

(-) *Anna Firkowska.*

Anna Firkowska – psychoterapeutka ze Specjalistycznej Poradni Rodzinnej Dzielnicy Wawer m.st. Warszawy. Członkini Sekcji Naukowej Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. Od kilkunastu lat prowadzi indywidualną psychoterapię osób dorosłych.

Specjalistyczna Poradnia Rodzinna Dzielnicy Wawer m.st. Warszawy jest jednostką organizacyjną m.st. Warszawy działającą dla mieszkańców Warszawy.

Skontaktuj się z nami:

22 277 11 98
22 277 11 97

sekretariat@sprwawer.pl

www.sprwawer.pl

@SPRWawer